

Hükümet Hesapverme Sorumluluğu*

Çeviren
Sacit Yörüker

Araştırma ve Tasnif Grubu

Nisan 2001

---

* Kanada Alberta Eyalet Sayıştayının Internet sitesindeki (<http://www.oag.ab.ca/html/government-accountability.shtml>) İngilizce metinden (Şubat 1997 tarihli) dilimize aktarılmıştır.

BÖLÜM 1

Hesapverme Sorumluluğuna Giriş

Hesapverme Sorumluluğunun Tanımlanması

Hesapverme sorumluluğu, birinin kendisine tevdi edilmiş sorumlulukların yerine getirilmesinin hesabını vermesi zorunluluğudur.

Daha basit ifadeyle, hesapverme sorumluluğu raporlamadır. Kişiler diğer kişilere hesap verir ya da raporla bildirir. Bu nedenle, hesapverme sorumluluğunun ilgili kişiler ya da organizasyonlar arasındaki ilişkiler bağlamında düşünülmesinde yarar vardır.

Başarılı hesapverme sorumluluk ilişkilerinin temel öğeleri şunlardır:

- ölçülebilir hedefler belirlenmesi ve sorumlulukların tespiti,
- hedeflerin gerçekleştirilmesi için nelere ihtiyaç duyulduğunun planlanması,
- işin yapılması ve gelişmenin izlenmesi,
- sonuçların raporlanması,
- sonuçların bir değerlendirmeye tabi tutulması ve geri bildirim sağlanması.

Alberta'da Hükümet, Yasama Meclisi ve Hükümetçe sahip olunan veya kontrol edilen faaliyet birimleri arasında (yan kuruluşlar)- bakanlıklar, kurullar ve kuruluşlar dahil- pek çok sayıda karmaşık hesapverme sorumluluk ilişkisi bulunmaktadır.

Hükümet açısından zor olan görev, bu karmaşık yapı içine sağlıklı bir hesapverme sorumluluk sisteminin dahil edilmesidir.

Hükümette Hesapverme Sorumluluğu

Hükümetin vizyon bildirimi. "... açık, hesap veren hükümet ...." taahhüdünü içermektedir. Gelişkin hale getirilmiş hesapverme sorumluluğu, eğer paranın değerinin karşılığı elde edilmek isteniyorsa, hem Hükümet hem de Alberta halkı tarafından belirlenmesi gerekli olan bir aşamadır.

Sonuç olarak, mevcut hesapverme sorumluluk sistemi önemli değişikliğe uğramaktadır. Geçmişte Hükümet, hedeflerden çok, görevler tevdi etme eğilimindeydi. Merkezî kuruluşlar kuralları yürürlüğe koyuyor ve taşra kuruluşlarını kontrol ediyordu. Şimdi Hükümet, bunun yerine, sonuçlara odaklanmakta ve sonuçların elde edilmesi bakımından organizasyonları yetkilendirmektedir. Etkin bir hesapverme sorumluluğu bürokratik kontrol ihtiyacının yerini almaktadır.

Etkin hesapverme sorumluluğu, kamu kaynaklarını yönetenlerin Hükümet programlarının etkinliğini belirlerken spekülasyonlara değil, sağlıklı bilgilere dayanmaları anlamına gelmektedir. Bilgiler basitten karmaşığa pek çok biçim alabilir. Bir şeyin karar alanlar bakımından yararlı olması neye ihtiyaç duyulduğunun da kriteridir.

Alberta'nın birikmiş açığına rasyonel bir şekilde çözüm bulmak için karar almak durumunda olanlar performansı değerlendirmeli ve kaynakların gerek programlara gerekse programlar arasında tahsisini rasyonelleştirmelidirler. Bunun gerçekleştirilmesi için, karar almak durumunda olanların, programların çıktılarının neler olduğunu, bunların maliyetlerini ve etkilerini bilmeleri gerekir.

Çıktıların, maliyetlerin ve çıktı etkilerinin kesintisiz biçimde ilişkilendirilmesi için Eyaletin mali sistemlerinin iyileştirilmesi gerekir. Planlamadan, bütçelemeye ve raporlamaya kadar mali yönetimin bütün cephelerinde yöneticiler maliyetlerle çıktılar arasında bağlantı kurmalıdırlar. Öncelikler ve kaynak tahsisleri o aşamada (bütçeleme aşamasında) belirleneceği için süreç bütçeleme ile başlamalıdır.

Kamu sektörü programlarının etkinliğiyle ilgili ölçüm ve raporlama daha yeni başlamaktadır. Bu başlangıç evresinde çıktıların tanımlanması, bunların maliyetlerinin ve ilk etkilerinin belirlenmesi önemli bir adımdır. Bu aşamalarla, performansın ve paranın değerinin karşılığının daha kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesine imkân veren ve maliyetlerle sonuçları ilişkilendiren sağlıklı bir temel oluşturulmuş olacaktır.

Genel Denetçinin (Sayıştay Başkanının) Rolü

Genel Denetçinin Ofisi (Sayıştay) iki temel hizmet ya da çıktı sağlar. Birincisi, performans raporlarının doğruluğu hakkında bildirilen bir kanaattir. Bunun en bariz örneği bir finansal tablo hakkındaki kanaatimizdir. İkinci çıktı yararlı değişiklikleri amaçlayan tavsiyelerdir. Bu ikincisinin başlıca örneği yıllık raporumuzdur.

Devlet daireleriyle ilgili performans raporlama standartları oluşturulacağı ve finansal tablolar diğer hesapverme sorumluluk bilgilerini içerecek şekilde genişleyeceği için gelecekte müşterilerimizin ihtiyaçları değişecektir. Örneğin, yakın zamanlarda, finansal tablolar bütçeler ve ücretlerle ilgili bilgileri içerecek şekilde değişmiştir. Genel Denetçiden bu değişen ihtiyaçları karşılaması istenecektir.

Organizasyonların bütün maliyetleri kaydedip raporlaması, bu maliyetleri çıktılara tahsis etmesi ve çıktıların etkilerini belirlemesi gerekliliği Genel Denetçinin denetim faaliyetinin başlıca odak noktası olmalıdır. Bu bilgiler Hükümetin kullanımına hazır olmalı ve bütün Alberta halkının geleceği için bilgiye dayalı, kaliteli planlama kararlarının alınmasına imkân verecek güvenilirlikte bulunmalıdır.

Bu Dokümanın Amacı

Bu doküman, mevcut hesapverme sorumluluk ilişkilerinin ve özellikle:

- Hükümet ve Eyalet tarafından sahip olunan veya kontrol edilen faaliyet birimleri,
- Hükümet ve Yasama Meclisi

arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi bakımından bir çerçeve sağlamaktadır.

Bu yönlendirici ilkeler, ayrıca, hesapverme sorumluluk çerçevesinin etkinliğinin geliştirilmesine ve değerlendirilmesine yardımcı olmaktadır.

Bu yönlendirici ilkelerdeki prensiplerden diğer hesapverme sorumluluk ilişkilerinin -Yasama Meclisi ile Yasama Organı Ofisleri arasındaki ilişkiler ve herhangi bir organizasyon bünyesindeki hesapverme sorumluluk ilişkileri dahil- değerlendirilmesinde yararlanılabilir.

Bu doküman Genel Denetçi Ofisinin (Sayıştayın) şu andaki bakışını göstermektedir. Zaman içinde bunun değişeceğini umuyoruz.

Ayrıca, meslekî kuruluşların hükümet performans raporlama standartlarını oluşturacağını ümit ediyoruz. Performansın raporlanmasına ilişkin standartlar, bir süreden beri, kâr amaçlı sektörde mevcuttur. Bu finansal raporlama standartları Genel Kabul Görmüş Muhasebe Prensipleri (GKGMP) olarak adlandırılmaktadır. GKGMP, temel performans ölçüsü olan kârın tutarlı şekilde raporlanmasını sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Ancak, kâr Hükümetin başlıca hedefi değildir. Hükümetin temel hedeflerine ilişkin performansın raporlanması için eşdeğer standartlar belirlendiğinde, bu standartlar bu dokümandaki materyalin yerini alacaktır.

Bu doküman esas itibariyle Genel Denetçi Ofisinin (Sayıştayın) personelinin kullanımı için hazırlanmıştır. Gösterilen prensipleri uygulayarak müşterilerimiz yararına iyileştirme fırsatlarını belirleyebiliriz.

BÖLÜM 2

Hesapverme Sorumluluğuyla İlgili Yönlendirici İlkeler

Giriş

Bu bölüm, bir hesapverme sorumluluk çerçevesinin etkinliğinin değerlendirilmesiyle ilgili yönlendirici ilkeleri içermektedir. Bu yönlendirici ilkeler çeşitli uzmanların düşüncelerini Hükümetin yorumlarını ve Genel Denetçi Ofisinin (Sayıştayın) görüşlerini bir araya getirmektedir. Bu yönlendirici ilkeler, denetim faaliyetlerimizde kriterler olarak kullanılmalıdır.

Yönlendirici İlkeler

1. Sorumluluğun tevdi edilmesi ve yetkinin devredilmesi söz konusu olduğu zaman, hesapverme sorumluluğu gereklidir.

Belirtildiği üzere, hesapverme sorumluluğu birinin kendisine tevdi edilmiş sorumlulukların hesabını vermesi zorunluluğudur. Alberta'da sorumluluklar belirlenen sorumluluklar açısından tanımlanmaktadır. Kuruluşlara, belirlenmiş sınırlamalar çerçevesinde, beklenen sonuçların elde edilmesi için gerekli yetki devredilmektedir.

Bir kumanda ve kontrol ortamında kararlar en üst seviyelerde alınır. Ancak, yetkinin devredildiği ve yetkilendirmenin güçlendirilmesinin vurgulandığı bir ortamda, Bakanlar sorumluluğu paylaşmakta ve daha az doğrudan kontrol (yetkisine) sahip olmaktadır. Bu durum, Bakanların sorumluluklarının yerine getirilmesini temin etmelerini ve hedeflerine ulaşmayı sağlamalarını potansiyel olarak daha zorlaştırmaktadır. Bu nedenle, merkezî kontrolün azaltılması ya da ortadan kaldırılması söz konusu olduğu zaman, etkin bir hesapverme sorumluluk sistemi gerekli olur. Fiilî sonuçların planlanmış sonuçlara kıyasen raporlanması Bakanlara hedeflerinin gerçekleşip gerçekleşmediğini belirlemek için gerekli bilgiyi sağlar.

2. Hesapverme sorumluluk bilgisinin temel karakteristikleri, anlaşılabilirlik, uygunluk, güvenilirlik ve karşılaştırılabilirliktir. Ayrıca, hesapverme sorumluluk bilgisi sağlamanın maliyeti beklenen yararı aşmamalıdır.

Hesapverme sorumluluk raporlarına ithal edilen bilgilerden kararlar alınmasında yararlanır. Bu kararlar pek çok kişiyi etkileyebilir ve milyonlarca doların harcanmasını gerektirebilir. Bu bilgilerin belli standartlara uygun olması önemli bir noktadır.

Geleneksel finansal tablolardaki performans bilgisi Genel Kabul Görmüş Muhasebe Prensiplerine uygun olmalıdır. GKGMP kârın, yani özel sektörün temel performans ölçüsünün belirlenmesinin standartlarıdır. Benzeri performans standartları hükümette ve kâr amaçlı olmayan sektörde bulunmamaktadır. Uygun standartların oluşturulmasından önce deneyime ihtiyaç vardır. Ancak, hükümet bünyesinde performans bilgi standartlarının temel özelliklerinin belirlenmesinde bize yardımcı olmak üzere, finansal bilgi için belirlenmiş standartlardan yararlanabiliriz. Bu temel özellikler şunlardır:

Anlaşılabilirlik

Bilgi, kullanıcılar tarafından anlaşılabilir şekilde sunulur ve bir organizasyonun performansının gerektiği gibi anlaşılmasını sağlayacak yeterlidir. Bilginin uygun şekilde kullanımının açıklanması, nasıl derlendiğinin belirtilmesi, kontrol dışı etkiler ve diğer faktörler bilginin anlaşılmasına yardımcı olabilir.

Uygunluk

Sunulan bilgi, yapılacak değerlendirmeler ve alınacak kararlar bakımından anlamlıdır. Uygunluk, bilginin zamanlı olması bildirimini de içerir.

Güvenilirlik

Bilgi, maddi hata içermemeli, tarafsız ve denetlenebilir olmalıdır. Kullanıcı, bilgiye, bu olma iddiasında bulunduğu ya da temsil etmesinin makul olarak beklendiği şekilde dürüstçe gösterdiğine güvenebilmelidir.

Karşılaştırılabilirlik

Kullanıcılar bilgileri yıllara göre ve benzer organizasyonlar arasında karşılaştırabilmelidirler.

Ekonomiklik

Hesapverme sorumluluk bilgisi sağlamanın bir maliyeti vardır. Bilgiyi elde etmenin maliyeti yararlarını aşmamalıdır. Yararların analizi yalnızca organizasyon bünyesindeki yararlarla sınırlı olmamalı, aynı zamanda bilginin temel kullanıcılarınca elde edilecek yararları içermelidir.

Performansı değerlendirmek ve kararları geliştirmek için bilgi sağlanması hesapverme sorumluluk raporlarının başlıca amacıdır. Alberta'da bu değerlendirme, arzuları paranın değerinin karşılığını belirlemek olan Yasama Meclisi üyeleri ve seçmenler tarafından yapılmaktadır. Herhangi bir ekonomiklik değerlendirmesi, hesapverme sorumluluk bilgisinin bu temel kullanıcılarınca elde edilen yararları kapsamalıdır.

3. Hesapverme sorumluluk raporlamasının bütün biçimleri çıktılar hakkında bilgi vermelidir.

Hesapverme sorumluluk raporları faaliyet planlarını, bütçeleri, yıllık raporları ve finansal tabloları kapsamaktadır. Bu raporlarda bilginin ortak bir temelde sunumu performansı değerlendirirken kullanıcılara yardımcı olacaktır.

Hükümet, hedeflerine ulaşmak üzere çıktılar üretir. Hükümet alternatif çıktılar arasında tercih yapmalı ve çıktılarının performansına değer biçmelidir. Bu nedenle, Hükümetin çıktılarının tam maliyetini ve etkisini bilmesi gerekir. Çıktılar; planlar, bütçeler, finansal tablolar ve yıllık raporlar arasında ortak bir halkadır.

4. Beklenen sonuçlar açıkça ifade edilmeli ve ölçülebilmelidir

Hükümet sonuçlara odaklandığı ve sonuçların elde edilmesinden kişileri hesap vermeye yükümlü tuttuğu için, hangi sonuçların beklendiği konusunda net bir kavrayış ve mutabakat bulunması gerekir. Ayrıca, sonuçların bekleneni karşılayıp karşılamadığını ya da aşırıp aşmadığını belirlemek amacıyla açık ve seçik performans ölçüleri gereklidir.

5. Hesapverme sorumluluk raporları çıktıların maliyetine ilişkin bilgileri, çıktıların etkileriyle ilgili bilgilerle ilişkilendirmelidir.

Ekonomik midir? Bu, bir organizasyonunun performansının değerlendirilmesinde sorulan temel sorulardan birisidir. Maliyet etkinliğinin değerlendirilmesi mali ve performans bilgisi anlamlı bir şekilde biraraya getirilmelidir. Performans bilgisinin planlara (bütçeler dahil) ithal edilmesi ve geleneksel finansal tablolar bu hedefi gerçekleştirecektir.

Herhangi bir Eyalet kuruluşu için, kararları gerçekten etkileyecek birkaç temel performans ölçüsü bulunmalıdır. Bu ölçülerin planlara ve finansal tablolara dahil edilmesi, maliyetleri ve ek performans bilgilerini birlikte getirecektir.

Performans ölçülerinin planlara ve performans raporlarına (finansal tablolar dahil) ithal edilmesinin başlıca avantajları şunlardır:

- Performans ölçüleri maliyetlerle doğrudan ilişkilendirilecek ve dolayısıyla okuyucu maliyetlerle sonuçlar arasında bağlantı kurabilecektir.
- Raporlanan sonuçlar denetlenecek ve dolayısıyla okuyucu bilgilere güvenebilecektir.
- Mevcut raporlama düzenleri ve sistemleri kullanılacak ve bu da yeni ve kanıtlanmamış raporlama biçimlerine ihtiyaç olmayacağı anlamına gelecektir.
- Yasa koyucular ve halk, planları ve sonuçları daha verimli şekilde değerlendirme imkânına sahip olacaktır.

6. Bir bakanlığın hesapverme sorumluluk raporu Bakana hesap veren bütün Eyalet kuruluşlarını kapsamalıdır.

Bir Bakanlık, belirli bir Bakan'a tahsis edilmiş kuruluşlardan oluşmaktadır. Daha sonra Bakan sonuçları gerçekleştirmek üzere bu kuruluşlara sorumluluk yükler. Her bir organizasyonun Bakanlık içindeki işlevini anlamak ve kendisine yüklenen bütün sorumlulukları ve başarıları göstermek üzere, her bir Bakan, bütün kuruluşların hesapverme sorumluluk raporlarını Bakanlık hesapverme sorumluluk raporlarında konsolide etmelidir.

7. Bir Bakana hesap veren her kuruluş ve fon, planlar (bütçeler dahil) ve performans raporları hazırlamalıdır.

Bakanlar kendilerine tahsis edilen kuruluşların ve fonların performansını değerlendirirler. Bunun yapılabilmesi için bütün kuruluşlar ve fonlar, planlar, bütçeler, finansal tablolar ve yıllık raporlar hazırlamalıdır. Bu bilgi, Bakanlık konsolide raporlarının hazırlanması için de gereklidir. Genellikle, kuruluş ya da fon hesapverme sorumluluk raporları, Bakanlığın bilgileriyle birleştirilmesinin yanı sıra, Yasama Meclisine sunulmalıdır. Bu bilgiler bir Bakanın performansının tam anlamıyla değerlendirilmesi için gereklidir.

8. Planlar kendilerine sorumluluk yüklenen kişiler tarafından hazırlanmalıdır. Planlar; ulaşılabacak sonuçları, atılacak adımları, bunların kimler tarafından atılacağını, tahmini maliyetleri ve performans hedeflerini belirtmelidir. Sorumluluk yükleyen kişiler planları onaylamalıdır.

Hesapverme sorumluluk sürecinin ilk aşaması, beklenen sonuçlara ulaşmanın nasıl planlandığının açıklanmasıdır. Planlar, normal olarak hesapverme sorumluluk ilişkisi içinde taraflar arasında danışma yoluyla hazırlanır. Bu süreç aracılığıyla, sorumluluklar, yetkiler ve beklentiler açıklığa kavuşturulabilir. Sonuç, sorumluluğu yükleyen ile bunu kabul eden arasındaki mutabakattır.

Planlar, bir kuruluşun amacını, ulaşılabacak sonuçları, stratejileri, sınırlamaları, tahmini maliyetler ile diğer kaynakları ve performans ölçülerini belirtmelidir. Bakanlığın sonuçları bir dizi kuruluşun faaliyetleri aracılığıyla gerçekleştirilebileceğinden, planlar hangi sorumluluğunun kime tevdi edildiğini de göstermelidir.

9. Performans raporları (örneğin, finansal tablolar ve yıllık raporlar) fiili sonuçlarla planlanan sonuçları karşılaştırmalıdır.

Nihayetinde hesapverme sorumluluğu raporlamadır ve raporlama da tahsis edilen sorumluluklar bağlamında yerine getirilir. Bu sorumluluklar hesapverme sorumluluk ilişkisi içinde bulunan bütün taraflarca üzerinde anlaşılan planlarda ifade edilir. Başarı Hükümetin ya da bir Bakanlığın yeterliliğinin ölçüsü olduğundan veyahut bir faaliyet birimi (yan kuruluş) planları ile kıyaslandığından performans raporları fiili sonuçların planlanan sonuçlarla karşılaştırmasını yapmalıdır.

10. Planlar, bütçeler, finansal tablolar ve yıllık raporlar dahil olmak üzere temel hesapverme sorumluluk raporları kamuoyuna açık olmalıdır.

Alberta halkı Yasama Meclisi üyelerini seçtiğinden Hükümet seçmenlere karşı sorumludur ve hesapverme yükümlülüğündedir. Bu hesapverme sorumluluk ilişkisini işler kılmak için, seçmenler, gerekli hesapverme sorumluluk bilgilerinin kamuoyuna açık olduğunun sağlanması konusunda seçilmiş temsilcilerine güvenmelidirler.

Yasama Meclisine sunulan bilgiler kamuya açıklanır ve dolayısıyla Yasama Meclisine ve halka yönelik Hesapverme sorumluluğunun gelişmesine yardımcı olunur. Alberta Eyaleti ile ilgili bir hesapverme sorumluluk sistemi bütün temel hesapverme sorumluluk raporlarının müzakereye sunulmasını gerektirmektedir.

Yasama Meclisine sunulan hesapverme sorumluluk raporları; Hükümet, her bir bakanlık ya da faaliyet birimi bakımından planları, bütçeleri, yıllık raporları ve finansal tabloları kapsar. Hükümet raporları bakanlık raporlarını, bakanlık raporları da bakanlığı oluşturan birimlerin raporlarını konsolide eder. Bu raporların, Hükümetin, her bir bakanlığın ve faaliyet biriminin ayrı ayrı performansının değerlendirilmesine imkân vermesi gerekir.

11. Yayınlanan performans bilgileri denetlenmelidir.

Performans bilgileri Yasama Meclisi üyelerine, halka ve alacaklılara sunulur. Bu kullanıcılar Hükümetin performansını değerlendirmek üzere bilgilere dayanırlar. Uygun bilgilerin denetlenmesi kullanıcılara bilgilerin doğruluğu hakkında güvence verecektir.

Denetçilerden esas itibariyle, nicel nitelikteki performans bilgilerine odaklanmaları beklenmektedir. Denetçiler bu çalışmanın yürütülmesi sırasında Genel Kabul Görmüş Denetim Standartlarına uygun hareket ederler. Bir geliştirme fırsatı söz konusu olursa, değişikliği gerçekleştirmek için denetçiler yönetimle birlikte çalışmalıdır.

12. Eyalet kuruluşları bünyelerindeki hesapverme sorumluluk süreçleri Bakana ve Yasama Meclisine yönelik hesapverme sorumluluğuyla tutarlı olmalı ve onu desteklemelidir.

Bir kuruluşun kuruluş içindeki kişiler için olduğu kadar kuruluş dışı kişiler için de performansını değerlendirmesi gerekir. Hükümetin yeni performans yönetim sisteminin temel bir ilkesi sonuçlara odaklanmayı ve kuruluşun iç planlarının Hükümetin üç yıllık faaliyet planlarıyla ilişkilendirilmesini gerektirmektedir. Her iki grupça talep edilen bilgiler benzer olduğundan, kuruluşun sistemleri her iki ihtiyaç setini destekleyecek şekilde tasarlanmalıdır. Bu husus, çıktılarını, hesapverme sorumluluk raporlamasında ortak bir temel olarak kullanılması suretiyle gerçekleştirilebilir.

13. Etkin bir hesapverme sorumluluk çerçevesinin temel öğeleri yasalastırılmalıdır.

Planlar, bütçeler, finansal tablolar ve yıllık raporlar hepsi birden Hükümet hesapverme sorumluluk çerçevesinin önemli öğeleridir. Her bir performansın değerlendirilmesi ve sonuçlara yönelik yönetim için gereklidir. Bu, hem Bakanlık hem de kuruluş düzeyinde doğrudur.

Kişiler, beklenen sonuçlar elde edilmediği zaman, hesapverme sorumluluk bilgilerinin üretilmesinde isteksiz olabilirler. Bu nedenle, onların bünyesindeki Bakanlıklar ve kuruluşlar hesapverme sorumluluk bilgileri üretmeye zorunlu tutulmalıdır. Sürekli ve zamanlı uygunluğu sağlamak bakımından, çerçevenin önemli öğeleri yasalastırılmalıdır. Ayrıca, bir Bakanlığın ya da kuruluşun politikaları bu organizasyon bünyesinde hesapverme sorumluluk çerçevesini belirlemelidir.

Yasal çerçevenin yararları arasında şunlar bulunur:

- yasa, Yasama Meclisinde müzakereyi hesapverme sorumluluğunu geliştirme yönünde canlandırarak ve buna odaklayacaktır.
- tutarlı formattaki sürekli bir sistem ve sade bir dil, hesapverme sorumluluk bilgilerinin anlaşılmasında kullanıcılara yardımcı olacaktır.
- seçmenler kendi temsilcileri aracılığıyla iyileştirmeler önerme fırsatına sahip olacaklardır.
- bilgiler kuruluşlar arasında mukayese edilecek ve uygunluğu sağlamanın bir aracı oluşturulacaktır.